

**ANALIZA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE
A REPUBLICII MOLDOVA DIN PERSPECTIVA
COMPONENTEI: ȘTIINȚĂ, TEHNOLOGIE ȘI INOVAȚII**

*Iulita BÎRCA, cercet. șt. stagiar, INCE
Ecaterina NEGRU, drd., USM
Alexandru GRIBINCEA, dr. hab., prof. univ., ULIM*

O condiție importantă pentru realizarea unei creșteri economice durabile și pentru îmbunătățirea standardelor de viață ale populației Republicii Moldova constă în implicarea mai activă a economiei naționale în schimbul internațional de bunuri, servicii, cunoștințe, tehnologii etc., precum și consolidarea pozițiilor sale pe piața internațională. Astfel, asigurarea și menținerea competitivității a devenit o problemă fundamentală a politicilor economice în condițiile globalizării. În lumea contemporană, competitivitatea economiei naționale este determinată de o largă varietate de caracteristici și factori determinanți. În prezentul articol, atenția autorilor va fi axată pe componenta știință, tehnologie și inovații, ca fiind unul dintre instrumentele cheie în viitorul modern al oricărui stat contemporan.

Cuvinte cheie: competitivitate economică, cunoștințe, tehnologii, inovații, schimbul internațional, piața internațională.

Introducere. Un scop rațional al oricărui stat presupune o dezvoltare economică eficientă și un proces de modernizare economică continuă. În condițiile actuale, orientarea spre competitivitate, creștere și prosperitate economică înseamnă construirea unei economii bazată pe cunoaștere. Știința economică demonstrează, că o creștere a competitivității economice nu poate fi realizată doar prin investiții și prin asigurarea stabilității mediului macroeconomic, dacă acestea nu sunt dublate de progresul tehnic, care amplifică valoarea capitalului și a forței de muncă.

Impactul noilor tehnologii asupra competitivității economiei naționale este determinat de procesele de inovare desfășurate în țară. În cercetările economiștilor, precum și în rapoartele majorității organizațiilor internaționale, este constatat faptul, că țările slab dezvoltate sunt relativ mai dependente de transferul și implementarea tehnologiilor străine decât de inovarea și implementarea tehnologiilor autohtone. Or, toate sistemele economice au nevoie de o activitate autohtonă de inovație pentru a putea utiliza eficient tehnologiile dezvoltate împrumutate. O activitate de inovare eficientă este determinată de factorii care influențează profiturile așteptate și costurile activităților de inovare [1, 14].

Conținutul de bază. În prezent, conceptul de competitivitate cunoaște mai multe definiții. Unii apreciază competitivitatea din aspectul componentelor structurale ale acesteia, pe când alții o caracterizează din perspectiva factorilor ce o determină și o influențează. Așadar, pentru a crea o viziune cât mai clară asupra acestui fenomen, în continuare ne propunem să analizăm competitivitatea economică prin intermediul mai multor definiții.

Un prim pas în acest sens este definiția dată de către Dicționarul explicativ român, care definește competitivitatea

**ECONOMIC COMPETITIVENESS ANALYSIS
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN TERMS OF:
SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATION**

*Iulita BIRCA, junior scientific researcher, INCE
Ecaterina NEGRU, PhD Student, USM
Alexandru GRIBINCEA, PhD, Professor, ULIM*

An important condition for achieving a sustainable economic growth and for improving living standards of the population of the Republic of Moldova is the active involvement of the national economy in the international exchange of goods, services, knowledge, technology, etc., and also strengthening its positions on the international market. Therefore, to achieve and maintain competitiveness has become a fundamental economic policies issue in the context of globalization. In the contemporary world, national economic competitiveness is determined by a wide variety of features and important factors. In this article, the authors will focus their attention on the part of science, technology and innovation as being one of the key tools in the modern future of any modern state.

Keywords: economic competitiveness, knowledge, technologies, innovations, international trade, international market.

JEL Classification: D8, D41, F59, O3, O31

Introduction. A rational purpose of any state requires an effective economic development and a continuous economic modernization process. In the current conditions, the orientation towards competitiveness, economic growth and prosperity means building a knowledge-based economy. Economic science demonstrates that increasing economic competitiveness can only be achieved through investments and stable macroeconomic conditions, if these are not backed by technical progress that increases the amount of capital and labor force.

The impact of new technologies on the competitiveness of the national economy is determined by the innovation processes carried out in the country. In the research led by economists, and also in most reports provided by international organizations is noted that underdeveloped countries are relatively more dependent on foreign technology transfer and implementation than domestic technology innovation and implementation. However, all economic systems need a local innovation activity in order to effectively use the borrowed developed technologies. An effective innovation activity is determined by factors influencing the expected profits and costs of innovation activities [1, 14].

The basic content. Currently, the concept of competitiveness has several definitions. Some appreciate competitiveness from the point of view of its structural components, while others characterize it in terms of determinant factors and influences. Thus, in order to create a clearer vision of this phenomenon, we propose to analyze further economic competitiveness through multiple definitions.

A first step in this direction is the definition given by the Romanian explanatory dictionary, which defines

ca o caracteristică a unui produs sau a unei întreprinderi de a face față unor produse sau întreprinderii similare pe o anumită piață [3]. Deci, o caracteristică importantă, ce poate fi desprinsă din această definiție, se referă la măsurabilitatea competitivității, care are în calitate de precondiție – orientarea către o anumită piață.

O altă definiție, prezentată în cadrul unui studiu realizat de Agenția pentru dezvoltare regională centru din România, oferă o prezentare mai complexă a competitivității, având drept puncte de reper o serie de elemente printre care și concentrarea pe astfel de categorii măsurabile ca populație activă cu rată mare de preocupare și venituri, presupunând un nivel relativ ridicat al celorlalte din urmă, fără a specifica, însă, care este coraportul acestora între angajatori și angajați sau gradul de calificare a forței de muncă [11].

Într-un alt studiu, realizat în România, se menționează despre faptul că indiferent de definiție, competitivitatea este legată, de regulă, de niște rezultate tangibile, precum creșterea în continuu a productivității, asigurarea unui nivel de trai mai bun cu salarii reale ridicate, și, desigur, procese inovatoare cu efecte de aplicabilitate [7].

Competitivitatea internațională cunoaște și o altă abordare, care o prezintă în calitate de capacitate a unei țări de a crea, produce și a oferi bunuri și servicii de o calitate superioară sau la un preț mai accesibil față de produsele și serviciile similare comercializate de alte țări. Bineînțeles, că această capacitate poate fi manifestată doar în condițiile unei piețe libere și a concurenței corecte [2].

După cum afirmă specialiștii din domeniu, competitivitatea devine nu doar un obiectiv major al activității principalilor factori de decizie, reprezentând astfel, un criteriu important în evaluarea economiilor avansate de către entitățile internaționale; o preocupare a Comisiei Europene în contextul creșterii decalajului de competitivitate față de Statele Unite ale Americii; ci și un indicator utilizat de statele membre ale Uniunii Europene, interesate în compararea performanțelor proprii cu cele ale competitorilor [4].

În concepția europeană [15], competitivitatea este definită ca fiind posibilitatea unei țări de a asigura o economie competitivă prin menținerea ritmului sporit de creștere a productivității. Competitivitatea Uniunii Europene este determinată de creșterea productivității și, prin urmare, depinde de performanța și viitorul industriei europene, în special pe capacitatea sa de ajustare structurală. Pentru a-și menține competitivitatea, statele membre trebuie să dea dovadă de înțâietate în materie de cercetare și inovare, tehnologii ale informației și comunicațiilor, antreprenariat, concurență, educație și formare.

Una din componentele esențiale ale acestui proces este, bineînțeles, echiparea forței de muncă cu cunoștințe și abilități de asimilare a tehnologiilor noi, de producere de bunuri și servicii competitive pe piețele internaționale, precum și de participarea la nivel internațional în procesul de creare a valorilor. Existența acestor cunoștințe și abilități depinde, în mare măsură, de calitatea educației, de atenția acordată dezvoltării științelor și de accesul la serviciile de cercetare și formare profesională.

Educația, fiind recunoscută drept inițiativă emblematică în cadrul Strategiei Europa 2020, devine o prioritate pentru dezvoltarea unei societăți bazate pe cunoaștere. Comisia

competitiveness as a feature of a product or a business to deal with similar products or companies in a particular market [3]. Therefore, an important feature that can be extracted from this definition refers to the measurability of competitiveness, which has as precondition – the orientation towards a certain market.

Another definition presented in a study by the Center Agency for Regional Development in Romania, offers a more comprehensive representation of competitiveness, having as reference points a number of items including a focus on measurable categories such as active population with a great concern rate and income, assuming a relatively high level of the latter, without specifying, however, the correlation between employers and employees and the qualification of the workforce [11].

In another study conducted in Romania, it is stated that regardless of the definition, competitiveness is usually linked to some tangible results such as continuously increasing productivity, ensuring a better level of life with higher and real wages, and, of course, innovative processes that can be implemented [7].

International competitiveness knows another approach, which presents as a country's ability to create, produce and deliver goods and services of superior quality and at more affordable prices compared to similar products and services sold by other countries. Of course, this ability can be exercised only in the conditions of a free market and fair competition [2].

According to experts in the field, competitiveness becomes not only a major objective of the activity of the main decision factors, thus representing an important criterion in the evaluation of advanced economies by international entities; a concern of the European Commission in the context of increasing the competitiveness gap with the United States of America; but also an indicator used by the European Union member states which are interested in comparing their performance with that of their competitors [4].

According to the European concept [15], competitiveness is defined as the ability of a country to ensure a competitive economy by maintaining a high growth rate of productivity. EU Competitiveness is determined by productivity growth and therefore depends on the performance and future of the European industry, especially on its ability to structural adjustment. To maintain their competitiveness, member states should show preference for research and innovation, information and communication technologies, entrepreneurship, competition, education and training.

One of the essential components of this process is, of course, equipping the workforce with the knowledge and skills to assimilate new technologies for producing competitive goods and services on international markets, and also international participation in the creation of values process. The existence of this knowledge and skills depends largely on the quality of education, the attention awarded to the development of science and the access to research and training services.

Education, being recognized as a flagship initiative under the Europe 2020 strategy, becomes a priority for the

Europeană consideră, că investirea în cercetare-dezvoltare și inovare, în educație și în tehnologii eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor va aduce beneficii atât sectoarelor tradiționale, zonelor rurale, cât și economiilor bazate pe servicii cu un nivel ridicat de competențe. Or, urmărind promovarea bunăstării popoarelor sale, Uniunea Europeană pledează pentru dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată și pe o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate, care tinde spre ocuparea deplină a forței de muncă și progres social, promovând progresul științific și tehnic [8].

Regretabil este, însă, faptul că creșterea competitivității internaționale a Republicii Moldova, în perioada anilor 2010-2013, de pe poziția 94 spre cea de 87 nu este determinată de capitalul uman. Analizând datele prezentate în Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității RM [5], constatăm că performanțele în domeniul dezvoltării capitalului uman au înregistrat un declin considerabil, fapt care explică vulnerabilitatea creșterii economice și a competitivității naționale. De rând cu diminuarea calității educației, tot mai accentuate devin și procesele de declin demografic și exod al forței de muncă, astfel încât până în anul 2050 se prognozează o reducere cu 25% a forței de muncă pe țară.

Un alt domeniu care se bucură de atenția statului la capitolul creșterea competitivității este știința, tehnologia/cercetarea și dezvoltarea. Astfel, pentru a face față concurenței pe plan internațional, întreprinderile din Republica Moldova trebuie să depună eforturi considerabile pentru a corespunde sau a depăși capacitatea de inovare a companiilor de pe piața mondială. Un rol primordial în acest sens o au știința și tehnologiile, care urmează să se bazeze pe inovații și transfer de tehnologii, fapt ce presupune o combinație de elemente necesare pentru a aduce produse și procese competitive pe piață.

Totuși, nu putem vorbi despre inovații în Republica Moldova, care presupun și investiții enorme, atâta timp cât într-o economie nu sunt asigurați factorii esențiali necesari pentru funcționarea mediului de afaceri în condițiile unei concurențe sănătoase, a unui cadru regulatoriu stimulator și eficient, un sistem funcțional al instituțiilor publice. În același timp, pentru a ne bucura de succes pe piața internațională și a putea concura cel puțin cu țările din regiunea Europei Centrale și de Est, este imperativ de a îmbunătăți aceste condiții fundamentale [2].

development of a knowledge-based society. The European Commission believes that investing in research, development, innovation, education and efficient technologies in terms of resource use will benefit traditional sectors, rural areas and also economies based on services with a high level of features. If we follow the promotion of the welfare of its people, the European Union advocates for the sustainable development of Europe based on balanced economic growth and a social market economy with a high level of competitiveness, aiming at full workforce employment and social progress, promoting scientific and technical progress [8].

It is regrettable, however, that increasing the international competitiveness of the Republic of Moldova, in the period 2010-2013, from the 94th to the 87th position was not determined by human capital. Analyzing the data presented in the file regarding the improvement of competitiveness of the RM [5], we note that performances in the field of human capital development have declined significantly, a fact which explains the vulnerability of economic growth and national competitiveness. Along with reducing the quality of education, the demographic decline and exodus of the workforce have lately enhanced, and therefore until 2050 it is predicted a decrease by 25% of the workforce in the country.

Another field that enjoys the attention of the state in the chapter of increasing competitiveness is science, technology/research and development. Thus, to face international competition, enterprises from the Republic of Moldova should make considerable efforts to meet or exceed the innovation capacity of companies on the global market. A key role in this regard belongs to science and technology that should rely on innovation and technology transfer, which involves a combination of elements necessary to bring competitive products and processes on the market.

However, we cannot talk about innovations in the Republic of Moldova, which require huge investments and as long as in an economy are not ensured the essential factors required for business functioning in terms of healthy competition, a stimulating and effective regulatory framework, a functional system of public institutions. At the same time, to enjoy success on the international market and to compete at least with the countries of Central and Eastern European region, it is imperative to improve these basic conditions [2].

Tabelul 1/Table 1

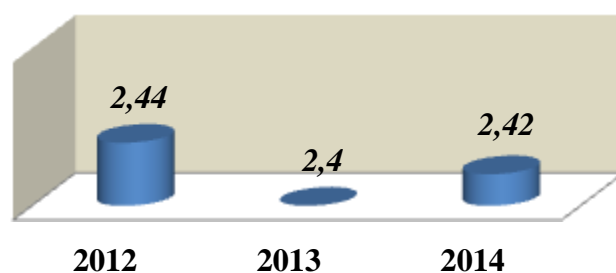
Clasamentul unor țări membre ale CSI în dependență de pilonul inovare/
Ranking of some CIS countries depending on the innovation pillar

Țări membre CSI/ CIS countries	2013-2014		2012-2013		2011-2012	
	poziția/rank	valoarea/value	poziția/rank	valoarea/value	poziția/rank	valoarea/value
Armenia	103	2,99	105	2,89	112	2,74
Azerbaidjan	51	3,45	46	3,45	60	3,20
Federația Rusă	78	3,13	85	3,01	71	3,14
Georgia/Georgia	126	2,68	126	2,6	118	2,62
Kazahstan	84	3,10	103	2,92	116	2,67
Kirgistan	145	2,20	142	2,08	141	2,01
Republica Moldova	138	2,42	135	2,40	128	2,44
Tadjikistan	Lipsa de date/Lack of data		66	3,22	83	3,01
Ucraina/Ukraine	93	3,03	71	3,16	74	3,11

Sursa/Source: Elaborat de autori în baza datelor GCR/ Prepared by the authors based on data provided by the GCR.

Conform datelor prezentate în Raportul global de competitivitate, analiza dinamicii clasamentului țărilor Comunității Statelor Independente, în dependență de Pilonul inovare, permite să afirmăm, că locul de întâietate aparține Azerbaidjanului, care deține o valoare de 3,45 puncte (Tabelul 1), iar cea mai mare avansare în rating, aproximativ 32 de poziții, a avut-o Kazahstanul. Capacitățile de inovare a Republicii Moldova au permis plasarea acesteia pe locul 5, fără a depăși, însă, nivelul mediu al valorii pentru statele membre CSI pentru perioada 2013-2014 (2,87).

According to the data presented in the global competitiveness report, ranking analysis of the CIS countries dynamics, depending on the innovation Pillar allows us to state that the first place belongs to Azerbaijan, which has a value of 3.45 points (Table 1), and the greatest rise in the rating, about 32 positions, belongs to Kazakhstan. The innovation capacities of the Republic of Moldova have allowed its placement on the 5th place, not exceeding, however, the average value of the CIS member states for the period 2013-2014 (2.87).

Fig. 1. Tendința de evoluție a pilonului Inovare pentru Republica Moldova, în perioada anilor 2012-2014

Fig. 1. Innovation pillar trends in the Republic of Moldova, in the period 2012-2014

Sursa/Source: Elaborat de autori în baza datelor GCR/ Prepared by the authors based on data provided by the GCR.

Evoluția pilonului de inovare, în perioada anilor 2012-2014, denotă o tendință de creștere a valorilor acestuia, fapt demonstrat prin ascensiune pozitivă în anul 2014, după micșorarea cu 0,04 puncte de valoarea, în anul 2013, la valoarea de 2,42 puncte.

The evolution of the innovation pillar, in the period 2012-2014, shows a trend of increase of its values, a fact demonstrated by the positive upswing in 2014, after a decrease by 0.04 value points in 2013, with the value of 2.42 points.

Tabelul 2/Table 2

Pilonul Inovare pentru Republica Moldova, dezintegrat pe subpiloni
The innovation Pillar of the Republic of Moldova, disintegrated on sub-pillars

Indicatori/Indicators	2013-2014		2012-2013		2011-2012	
	poziția/ rank	valoarea/ value	poziția/ rank	valoarea/ value	poziția/ rank	valoarea/ value
Capacitatea de inovare/ <i>Innovation capacity</i>	134	2,7	122	2,5	107	2,6
Calitatea instituțiilor de cercetare/ <i>The quality of research facilities</i>	132	2,6	131	2,4	122	2,7
Cheltuielile companiilor pentru C&D/ <i>Companies' expenses for R&D</i>	142	2,1	140	2,1	137	2,1
Colaborarea între universități și mediul privat în domeniul C&D/ <i>The cooperation between universities and the private sector in the field of R&D</i>	129	2,7	124	2,8	124	2,7
Achizițiile publice de produse tehnologice avansate/ <i>Public purchases of high technology products</i>	139	2,5	136	2,6	132	2,6
Disponibilitatea oamenilor de știință și a inginerilor/ <i>The availability of researchers and engineers</i>	131	3,1	131	3,2	122	3,3
Brevete, aplicații/mil. loc./ <i>Patents, applications/mil. res.</i>	81	0,4	69	0,7	90	0,0

Sursa/Source: Elaborat de autori în baza datelor GCR/ Prepared by the authors based on data provided by the GCR.

Astfel, observăm că deși în perioada 2013-2014 valoarea capacității de inovare a Republicii Moldova, precum și numărul brevetelor și aplicațiilor înregistrează o creștere ușoară față de perioada anilor 2011-2012, acest lucru nu este suficient pentru a ridica clasamentul Republicii Moldova în ceea ce privește competitivitatea domeniului C&D.

Thus, we see that even in the period 2013-2014, the value of the innovation capacity of the Republic of Moldova and the number of patents and applications registered a slight increase compared to the period 2011-2012, this is not enough to raise the ranking of the Republic of Moldova in R&D competitiveness. However, analysis of the data presented in

Totodată, analiza datelor prezentate în Tabelul 2 demonstrează o scădere considerabilă în clasamentul mondial al indicatorului capacității de inovare, țara noastră pierzând 27 de poziții, timp de 3 ani. Acest lucru se produce din cauza decalajului dintre ritmurile avansate de creșterea capacității de inovare a altor state față de ritmurile de creștere a țării noastre.

Calitatea instituțiilor de cercetare înregistrează o sporire ușoară a valorii sale, de la 2,4 în anii 2012-2013 până la 2,6 în 2013-2014, indicator care, însă, nu atinge valoarea sa din 2011-2012 (2,7), pierzând, timp de 3 ani, 10 poziții în clasamentul mondial. În ceea ce privește disponibilitatea oamenilor de știință și a inginerilor se observă o tendință negativă de micșorare atât a valorii indicatorului, cât și a poziției statului în clasamentul mondial, care, în perioada anilor 2011-2014, a cedat 9 poziții, fapt datorat exodului masiv al forței de muncă calificate din domeniu.

În prezent, valoarea științei, tehnologiilor și inovațiilor devine tot mai importantă pentru diverse domenii ale economiei. Acest fapt are loc grație ritmului crescând de dezvoltare atât a noilor tehnologii, cât și a gradului de implementare a acestora. Astfel, în condițiile dezvoltării în pași rapizi a lumii contemporane, îmbunătățirea calității domeniului cercetare-dezvoltare, în contextul menținerii competitivității economice, devine o provocare importantă pentru Republica Moldova.

Prin urmare, de o atenție aparte s-a bucurat și componenta *Știință, tehnologii și inovații* în cadrul elaborării Matricei de politici pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova, atribuindu-i-se, în acest sens, și o serie de obiective ce urmează a fi atinse, precum [5]:

- Definirea și dezvoltarea priorităților de cercetare;
- Dezvoltarea capacităților umane și instituționale în domeniul cercetare-dezvoltare (C&D);
- Diseminarea cunoștințelor și implementarea în practică a rezultatelor cercetării-dezvoltării;
- Integrarea în spațiul european de cercetare;
- Orientarea firmelor spre inovare;
- Adoptarea unui model deschis de guvernare a sferei de cercetare și inovare;
- Aplicarea cunoștințelor pentru rezolvarea problemelor globale și societale;
- Abilitarea populației cu competențe inovaționale;
- Stimularea cererii pentru produse și servicii inovatoare.

Un alt act la nivel național, în care se accentuează importanța domeniului cercetare-dezvoltare-inovare pentru creșterea economică a țării noastre, este și Strategia Moldova 2020, urmată de proiectele a două strategii sectoriale, și anume: Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020, intitulată "Inovații pentru competitivitate" (monitorizată de Ministerul Economiei) și Strategia de cercetare-dezvoltare-inovare până în 2020 (monitorizată de Academia de Științe a Moldovei).

Implementarea Strategiei, monitorizate de Ministerul Economiei, presupune următoarele rezultate scontate: accelerarea dezvoltării sistemului inovațional al Republicii Moldova, îmbunătățirea percepției inovațiilor de către societate, facilitarea transformării rezultatelor cercetării în produse și servicii inovaționale și comercializarea lor,

Table 2 demonstrates a significant decrease in the world's capacity for innovation indicator, our country losing 27 positions during 3 years. This occurs due to the the gap between advanced rhythms of innovation capacity growth of other countries compared to our country's growth rates.

The quality of research institutions recorded a slight increase in their value, from 2.4 in 2012-2013 to 2.6 in 2013-2014, an indicator that, however, does not reach its 2011 to 2012 (2.7) value, losing during 3 years 10 positions in the global ranking. Regarding the availability of scientists and engineers, there has been observed a negative trend of decreasing the indicator's value and the state's position in the world rankings, which in the period of 2011-2014, yielded 9 positions, due to the massive exodus of skilled workforce in the field.

Currently, the value of science, technology and innovation becomes more important for different areas of the economy. This occurs due to the increasing pace of development of new technologies and their degree of implementation. Thus, under the fast-paced development conditions of the modern world, the improvement of the quality in the research and development domain, in the context of maintaining economic competitiveness becomes an important challenge for the Republic of Moldova.

Therefore, special attention was given to the component *Science, technology and innovation* in the development of the policies' Matrix to improve competitiveness of the Republic of Moldova, assigning themselves in this respect a number of objectives to be achieved, such as [5]:

- Define and develop research priorities;
- Develop human and institutional capacities in the field of research and development (R&D);
- Dissemination of knowledge and practical implementation of the research and development results;
- Integration into the European research area;
- Companies' focus on innovation;
- Adopting a model of an open government in the field of research and innovation;
- Apply this knowledge to solve global and society problems;
- Empower people with innovative skills;
- Stimulate demand for innovative products and services.

Another national level act, which emphasizes the importance of the research-development-innovation field for the economic growth of our country, is the Strategy of Moldova 2020, followed by two sectorial strategies projects, and namely: The innovation strategy of the Republic of Moldova for 2013-2020, entitled "Innovations for competitiveness" (monitored by the Ministry of Economy) and the research-development-innovation Strategy 2020 (monitored by the Academy of Sciences of Moldova).

Strategy implementation, monitored by the Ministry of Economy, implies the following expected results: accelerating the development of the innovative system of the Republic of Moldova, improving the perception of innovations by the society, facilitate the transformation of research results into innovative products and services and their marketing, providing a new quality of economic growth, the development of the innovation culture and

asigurarea unei noi calități a creșterii economice, dezvoltarea culturii inovaționale și a capitalului uman etc. Impactul pozitiv al implementării Strategiei se va exprima, în mod prioritar, prin sporirea competitivității economiei naționale prin valorificarea economică a inovațiilor tehnologice, de produs, de marketing și organizaționale, atât a celor inedite, generate în țară, cât și prin absorbția celor deja existente [10].

Scopul Strategiei de cercetare-dezvoltare-inovare până în 2020 constă în elaborarea unui sistem capabil să creeze cunoașterea științifică performantă în vederea creșterii competitivității economiei naționale și a gradului de bunăstare a populației. Iar către 2020 se planifică ca domeniul cercetării-dezvoltării al Republicii Moldova să dispună de un management al priorităților în cercetare, axat pe stabilirea unei interacțiuni eficiente cu societatea și mediul de afaceri, implementarea rezultatelor și diseminarea cunoștințelor. Printre rezultatele scontate ale acestei strategii amintim: numărul de tineri cu vârsta cuprinsă între 20-24 de ani, care au obținut, cel puțin, nivelul secundar de învățământ superior, numărul de angajați antrenați în procesul de instruire de-a lungul vieții până la cel puțin 15 din 100 de angajați, parteneriate între universități și mediul de afaceri, creșterea numărului de tineri cercetători până la cel puțin 40% din numărul total de cercetători, dezvoltarea și implementarea unui model consensual de guvernare a Cercetării-Dezvoltării, orientat spre performanță și excelență etc. [9].

Concluzii. Inovațiile au devenit un motor al dezvoltării economice și un factor determinant în obținerea avantajelor competitive, fiind caracteristice, însă, pentru țările dezvoltate, care au reușit să creeze toate condițiile necesare pentru dezvoltarea acestora. De aceea, la momentul actual, o atenție deosebită trebuie să se acorde nivelului de realizare a obiectivelor stabilite și de atingere a rezultatelor scontate în domeniul cercetare-dezvoltare-inovare, fapt ce va presupune conjugarea eforturilor atât a sectorului public, cât și a celui privat.

human capital etc. The positive impact of the implementation of the Strategy will be mainly expressed, by increasing the competitiveness of the national economy through economic exploitation of technological innovations, of products, marketing and organizational, both of the original, generated in the country and by absorbing the existing ones [10].

The purpose of the research-development-innovation 2020 Strategy is to develop a system capable to create powerful scientific knowledge to increase the national economy competitiveness and the level of welfare of the population. And by 2020 it is planned that the research and development field of the Republic of Moldova to have a management of research priorities, focused on establishing an effective interaction with society and the business environment, the implementation of results and sharing of knowledge. Among the expected results of this strategy are included: the number of young people aged 20-24 years who have achieved at least the upper secondary education level, the number of employees involved in training throughout life until at least 15 of 100 employees, partnerships between universities and the business environment, increasing the number of young researchers to at least 40% of the total number of researchers, development and implementation of a consensual model of a Research-Development government, oriented towards performance and excellence [9].

Conclusions. Innovations have become an engine of economic development and a decisive factor in achieving competitive advantages, although these are typical for developed countries that were able to create all the necessary preconditions for their development. Therefore, currently, special attention should be given to the level of achievement of the set objectives and reaching the intended results in the research-development-innovation field, which will require joint efforts of both the public and the private sector.

Referințe bibliografice / References

1. BELOSTECNIC, G. Creșterea competitivității economice – condiție obligatorie de accelerare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În: Materialele conferinței din 26-28 octombrie 2012. Universitatea „Spiru Haret”. Brașov.
2. CLIPA, V., PELIVAN, M., FALA, A. Analiza competitivității naționale prin prisma indicatorilor de performanță a exporturilor. Chișinău, 2011. 66 p. [accesat 27 iunie 2014]. Disponibil: <http://www.asm.md/administrator/fisiere/cadru/f232.pdf>
3. Competitivitate [accesat 17 mai 2014]. Disponibil: <http://dexonline.ro/definitie/competitivitate>
4. DIMIAN, G.C., DANCIU, A. Competitivitatea națională și regională în condiții de criză. Exemple de succes. În: Economie teoretică și aplicată. București, 2011, vol. XVIII, nr. 11 (564), pp. 56-66.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova: nr. 4 din 14.01.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2014, nr. 17-23, art. 27.
6. Competitiveness [accesat 7 iunie 2014]. Disponibil: http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/competitiveness_en.htm
7. GRUPUL DE ECONOMIE APLICATĂ. Manual de evaluare a competitivității regionale. Realizat în cadrul proiectului GOF „Romania - Building Regional Assessment Capacity in Line with the Lisbon Agenda”. București, 2007. 47 p. [accesat 7 iunie 2014]. Disponibil: <http://www.adrmuntenia.ro/documente/manual-de-evaluare-a-competitivitatii-regionale.pdf>
8. NEGRU, E., ȚURCAN, A. Educația pentru cercetare: prioritate pentru o societate bazată pe cunoaștere. În: Creșterea economică calitativă: aspecte teoretice și practice: conferința științifico-practică națională cu participare internațională, 27 Februarie 2014. Academia de Studii Economice din Moldova. Chișinău, 2014.
9. Proiectul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Strategiei cercetării-dezvoltării pînă în 2020 [accesat 27 iulie 2014]. Disponibil: <http://www.asm.md/galerie/StrategieCD.pdf>
10. Proiectul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 ”Inovații pentru competitivitate” [accesat 7 iunie 2014]. Disponibil: http://www.gov.md/public/files/ordinea_de_zi/18092013/Proba16.pdf
11. FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ. Regiunea centru elemente de competitivitate regională: proiect [accesat 7 iunie 2014]. Disponibil: http://www.adrcentru.ro/Document_Files/ADStudiiRegionale/00001047/7p022_Compitivitate.pdf
12. SCHWAB, K., SALA-I-MARTIN, X. The Global Competitiveness Report 2011-2012. Geneva, 2011. 544 p. [accesat 11 mai 2014]. Disponibil: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf
13. SCHWAB, K., SALA-I-MARTIN, X. The Global Competitiveness Report 2012-2013. Geneva, 2012. 545 p. [accesat 12 iunie 2014]. Disponibil: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf
14. SCHWAB, K., SALA-I-MARTIN, X. The Global Competitiveness Report 2013-2014. Geneva, 2013. 569 p. [accesat 14 iunie 2014]. Disponibil: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf
15. Competitiveness [accesat 17 iunie 2014]. Disponibil: http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/competitiveness_en.htm

Recomandat spre publicare: 03.02.2014